

[Arbejdsministeren]

Jeg kan henholde mig til direktoratets oplysninger.

Spm. nr. S 334

Til *arbejdsministeren* (22/11 85) af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Hvad anser ministeren for at være »ikke uvæsentlige forskelle i udgifter ved brug af et erstatningsstof eller -materiale«, og hvordan sker »den samlede afvejning af de tekniske og økonomiske konsekvenser over for de sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn«, hvor dér er »ikke uvæsentlige forskelle«, som den skal ske efter § 19, stk. 2, i bekendtgørelsen om stoffer og materialer, og hvornår forlanger arbejdstilsynet dokumentation, jfr. stk. 4?«

Begrundelse

Den offentliggjorte undersøgelse fra arbejdsmedicinsk klinik i Århus om brugen af klorerede opløsningsmidler til affedtning i metalindustrien viser, at der fortsat anvendes og fortsat etableres affedtningsanlæg baseret på klorerede opløsningsmidler, selv om der i stedet kunne anvendes ufarlige processer, uden at det influerede på de tekniske egenskaber.

Svar (2/12 85):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I substitutionspligten efter bekendtgørelsens § 19 ligger et krav om, at arbejdsgiveren, hvor flere stoffer eller materialer er egnede til et aktuelt formål, men har forskellige egenskaber i relation til de ansattes sikkerhed og sundhed, skal vælge det mindst farlige. Pligten til at vælge det mindst farlige stof eller materiale består, uanset at det alt i alt bliver noget dyrere, og uanset at der ikke nødvendigvis kan opnås identiske tekniske egenskaber.

Men hvis overgangen til brug af et erstatningsstof vil medføre tekniske vanskeligheder eller væsentlige merudgifter, må der dog foretages en samlet afvejning af disse konsekvenser over for de arbejdsmiljømæssige forbedringer.

Det er ikke muligt at angive generelle retningslinier for, hvornår eventuelle merudgifter kan betragtes som væsentlige. Det vil bl.a.

afhænge af stoffets farlighed og det sikkerheds- og sundhedsmæssige niveau ved anvendelsen af det hidtidige stof eller materiale samt det sikkerheds- og sundhedsmæssige niveau, der vil opnås ved erstatningen. Virksomhedens sikkerhedsorganisation forudsættes inddraget i vurderingen af, om substitution kan foretages, og afgørelsen heraf træffes ud fra en konkret vurdering af forholdene.

Såfremt substitution undlades, kan arbejdstilsynet forlange dokumenteret, hvorfor det pågældende stof eller materiale anvendes, eller dokumentation for, at substitution vil medføre urimelige merudgifter, og arbejdstilsynet vil på basis heraf afgøre, om anvendelse vil kunne accepteres. Teknisk vejledning i denne forbindelse kan arbejdsgiveren indhente hos f.eks. de teknologiske institutter og andre institutioner og tekniske rådgivere.

Tvivlsspørgsmål om, hvorvidt de udgifter, der kan være forbundet med at erstatte et farligt stof med et mindre farligt stof, er urimelig store, kan forelægges arbejdstilsynet. Det fremgår af forarbejderne til ændring af arbejdsmiljølovens kapitel 8, at spørgsmål om de økonomiske konsekvenser kan inddrages i vurderingen af, om substitution kan kræves. Ved vurderingen af, hvilke udgifter der er urimelige, vil der blive lagt vægt på, at det så vidt muligt undgås, at der stilles krav, der kan virke konkurrenceforvridende.

Spm. nr. S 335

Til *arbejdsministeren* (22/11 85) af:

Sonja Mikkelsen (S):

»Hvad agter ministeren at gøre for at få efterlevet § 19 i bekendtgørelsen om stoffer og materialer, der bestemmer, at et stof eller materiale, der kan være farligt for eller i øvrigt forringe sikkerheden eller sundheden, ikke må anvendes, hvis det kan erstattes af et ufarligt, mindre farligt eller mindre generende stof eller materiale?«

Begrundelse

Undersøgelsen fra arbejdsmedicinsk klinik i Århus om anvendelse af klorerede opløsningsmidler viser, at der fortsat er mange virksomheder, der anvender farlige stoffer, der kan erstattes med ufarlige eller mindre farlige.